

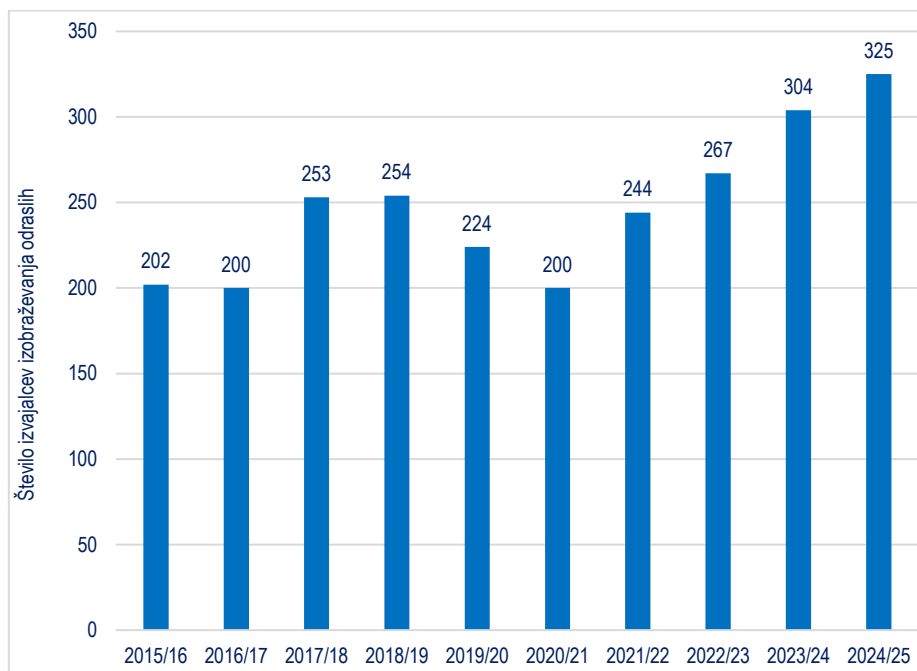

Andragoški center Slovenije

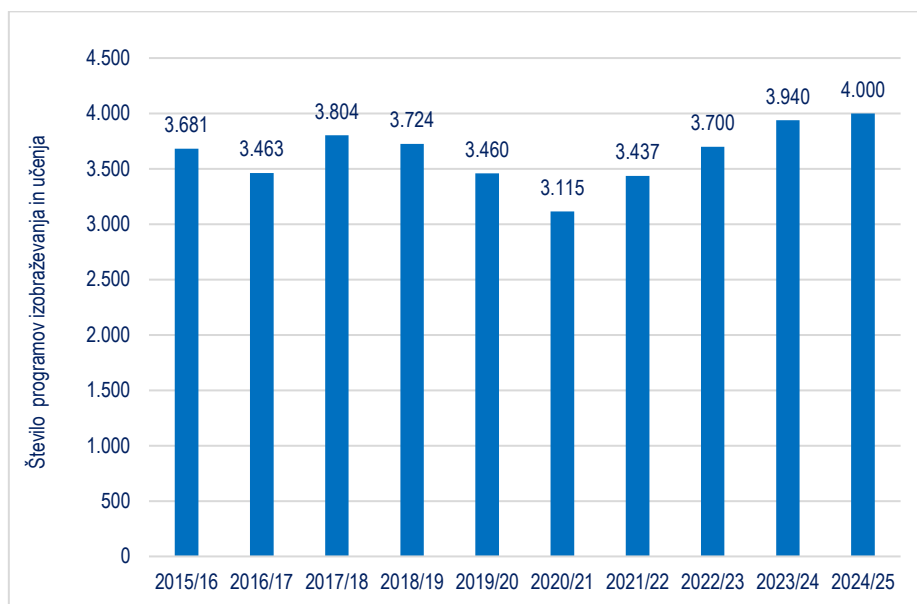
118. Ponudba izobraževanja in učenja za odrasle v Sloveniji v 2024

Opomba: Informacijo o ponudbi izobraževanja in učenja odraslih (glej informacijo v [Info-mozaiku št. 112](#)) nadgrajujemo z novjšimi podatki za leto 2024.

Predstavitev na spletnem portalu [Kam po znanje](#) – nacionalnem pregledu ponudbe izobraževanja in učenja odraslih v Sloveniji – je ena od dodatnih možnosti informiranja odraslih in promocije izobraževanja in učenja različnih ustanov. Interes izvajalcev izobraževanja za predstavitev na portalu se povečuje. Večina predstavlja svojo izobraževalno ponudbo redno vsako leto, beležimo pa tudi nove izvajalce, ki se predstavijo prvič. Do konca leta 2024 je **325 ustanov** objavilo **4.000 programov** formalnega in neformalnega izobraževanja in učenja. Letos je prvič svojo izobraževalno ponudbo predstavilo 28 ustanov. Izvajalci so na portalu objavili izobraževalno ponudbo, ki jo izvajajo redno, sproti pa so vpisovali tudi novosti. Na portalu imajo možnost stalnega dopolnjevanja in posodabljanja svojih objav, zato se kazalnika število izvajalcev ter število programov izobraževanja in učenja, predstavljena v grafih, stalno spreminjata (glej graf 1 in 2).

Graf 1: Število izvajalcev izobraževanja in učenja odraslih po letih

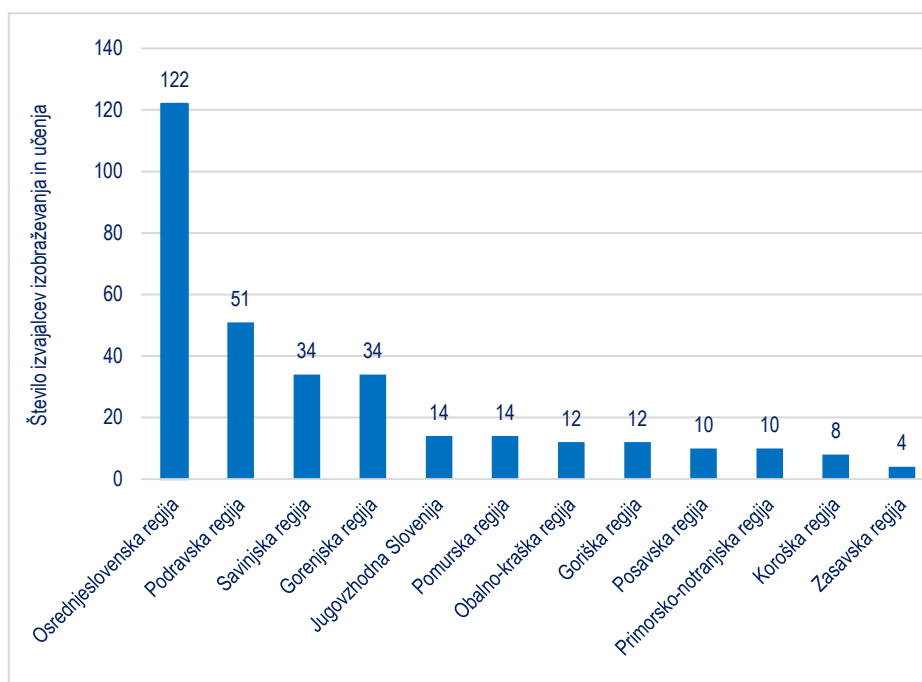
Graf 2: Število programov izobraževanja in učenja za odrasle po letih

Regije in občine imajo pomembno vlogo na področju izobraževanja in učenja odraslih

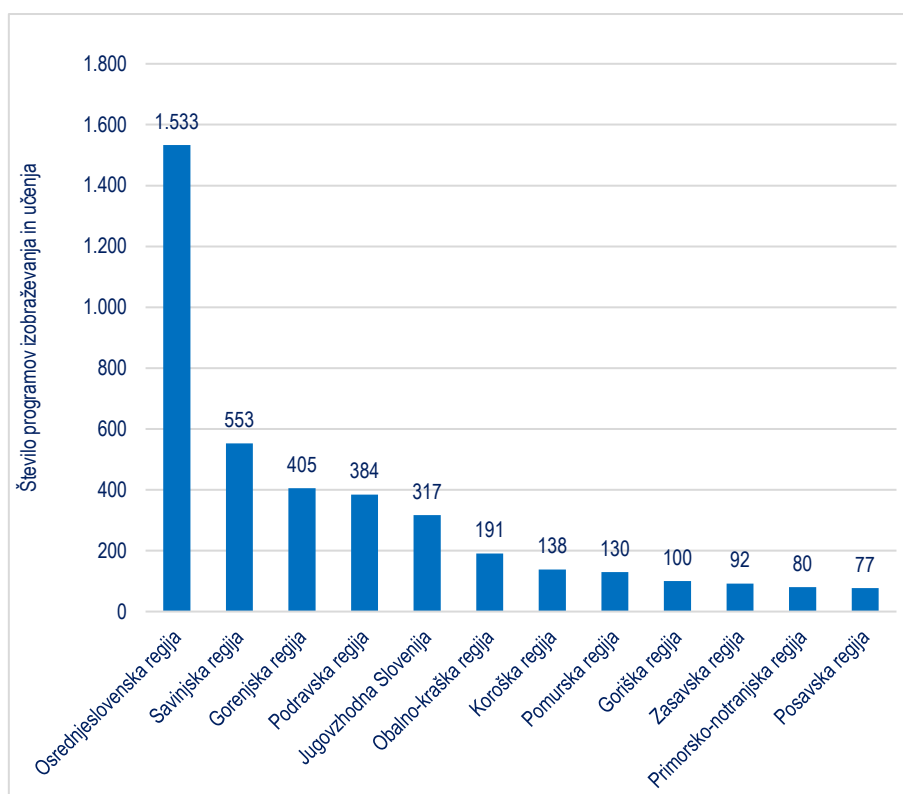
Regije in občine imajo pomembno vlogo pri vključevanju odraslega prebivalstva v nadaljnje izobraževanje in učenje. Vplivajo na večjo dostopnost izobraževanja in učenja v lokalnem okolju, še zlasti za ranljive skupine prebivalcev, ki imajo pogosto omejene možnosti za izobraževanje in učenje.

Kljub pomembni vlogi, ki jo imajo regije in občine na področju izobraževanja in učenja v lokalnem okolju in pri vseživljenjskem učenju, te možnosti v vseh regijah in občinah niso enake. Nekatere nudijo v svojem lokalnem okolju raznovrstne priložnosti za izobraževanje, usposabljanje in učenje, v drugih pa so te omejene. V nekaterih občinah odrasli teh možnosti nimajo.

Dostopnost do izobraževanja in učenja ter drugih izobraževalnih aktivnosti za odrasle bi morala biti v vseh regijah in občinah zagotovljena v večji meri kot je sedaj. Velike in raznovrstne izobraževalne možnosti imajo odrasli v osrednjeslovenski regiji, kar je pričakovano, saj je povpraševanje po izobraževanju in učenju odraslih tam največje. Precej manj teh priložnosti pa imajo odrasli v drugih regijah (glej graf 3 in 4).

Graf 3: Število izvajalcev izobraževanja in učenja za odrasle po regijah

Graf 4: Ponudba programov izobraževanja in učenja za odrasle po regijah

Analiza izvajalcev izobraževanja in učenja odraslih in števila odraslih je pokazala, da je en izvajalec v povprečju za 5.586 odraslih prebivalcev Slovenije. Samo v treh regijah (osrednjeslovenski, primorsko-notranjski ter gorenjski) je ta kazalnik manjši od državnega povprečja, v preostalih regijah pa je večji.

Analiza zbrane izobraževalne ponudbe pa kaže, da je en izobraževalni program v povprečju za 454 odraslih v Sloveniji. V petih regijah (osrednjeslovenski, jugovzhodni Sloveniji, savinjski, gorenjski in koroški) ta kazalnik ne preseže državnega povprečja, v drugih regijah pa je ponudba izobraževanja in učenja za odrasle nezadostna.

Na portalu so se predstavili izvajalci izobraževanja s sedežem v 64 slovenskih občin, kar predstavlja 20 % vseh občin. Večina izvajalcev je bila iz večjih občin po Sloveniji, in sicer Ljubljane (109 izvajalcev izobraževanja in 1.455 programov), Maribora (39 izvajalcev in 252 programov), Celja (17 izvajalcev in 154 programov), Kranja (13 izvajalcev in 252 programov) in Novega mesta (10 izvajalcev in 222 programov). Iz 32 občin je bil zastopan le po en izvajalec. V dvajsetih občinah pa so se odrasli v povprečju lahko vključili v deset ali celo manj različnih programov izobraževanja in učenja. Vsekakor bi si morali prizadevati za večjo izobraževalno ponudbo tudi v občinah, saj bi s tem omogočili dostop do učenja večjemu številu odraslih prebivalcev.

Velik del izobraževanja in učenja odraslih poteka v neformalnih izobraževalnih programih

Za analizo izobraževalne ponudbe po vrsti izobraževanja smo programe izobraževanja in učenja razporedili po nacionalnem klasifikacijskem sistemu izobraževanja in usposabljanja KLASIUS, in sicer Klasifikaciji vrst aktivnosti in izidov izobraževanja in usposabljanja KLASIUS-SRV¹.

Kar 72 % (2.890 programov) izobraževalne ponudbe, zbrane na portalu, je bilo namenjene neformalnemu izobraževanju, usposabljanju, izpopolnjevanju in učenju odraslih. Te programe je v svoji izobraževalni ponudbi navedlo 196 izvajalcev izobraževanja. To so društva in zveze društev, splošne knjižnice, ljudske univerze, zavodi, srednje šole in enote za izobraževanje odraslih pri srednjih šolah, univerze za tretje življenjsko obdobje, zasebne ustanove in šole, muzeji, galerije, zbornice in združenja.

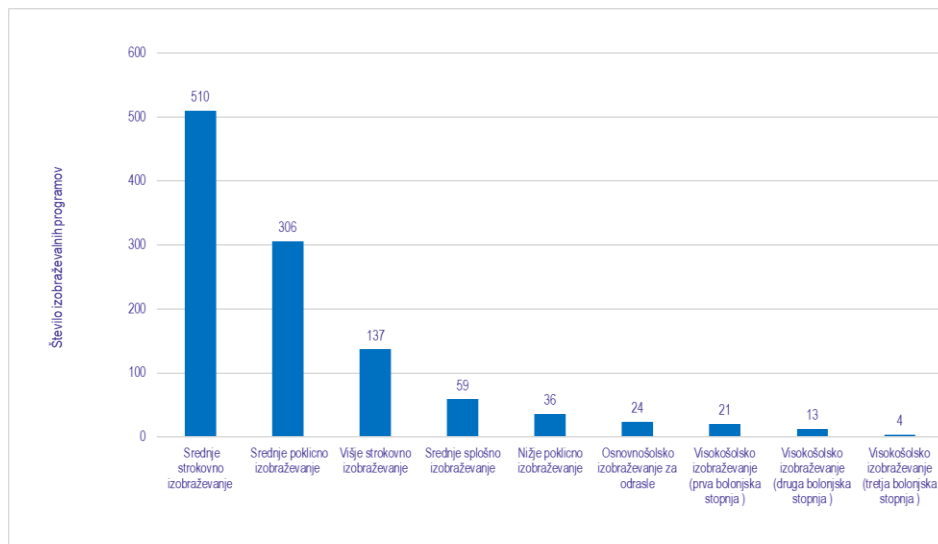
Najbolj obsežna je bila ponudba programov učenja tujih jezikov, osebnostne rasti, učenja informacijskih in komunikacijskih tehnologij ter uporabe računalnika.

Med neformalna izobraževanja so uvrščeni tudi programi priprav na preverjanje in potrjevanje nacionalnih poklicnih kvalifikacij (NPK), ki omogočajo ovrednotenje in potrditev spretnosti in znanj, pridobljenih z neformalnim učenjem. 168 programov za preverjanje in potrjevanje NPK je navedlo 40 izvajalcev izobraževanja.

Največ programov formalnega izobraževanja odraslih je bilo namenjenih srednjemu strokovnemu izobraževanju in poklicnemu izobraževanju (glej graf 5). Med programi strokovnega izobraževanja so

¹ <https://www.stat.si/klasius/>

prevladovali ekonomski tehnik, predšolska vzgoja, strojni tehnik in tehnik računalništva, med programi poklicnega izobraževanja pa programi trgovcev, bolničar - negovalec ter gastronomske in hotelske storitve.

Graf 5: Izobraževalni programi za pridobitev formalne izobrazbe

Izobraževanje in učenje odraslih pokriva širok spekter vsebin

Programi izobraževanja odraslih pokrivajo širok spekter vsebin, ki odražajo sodobne izzive in potrebe družbe ter omogočajo pridobivanje znanj in spretnosti za osebni razvoj, izboljšanje zaposlitvenih možnosti in poklicni razvoj, večjo socialno vključenost in kakovostno življenje v hitro spreminjajočem se svetu.

Zbrane programe izobraževanja in učenja smo za analizo razporedili po nacionalnem klasifikacijskem sistemu izobraževanja in usposabljanja KLASIUS, in sicer Klasifikaciji področij aktivnosti in izidov izobraževanja in usposabljanja (KLASIUS-P-16)², po kateri smo jih uvrstili v enajst širših vsebinskih področij (glej tabelo 1).

Tabela 1: Izobraževalni programi za odrasle po vsebinskih področjih

Vsebinsko področje	Število programov izobraževanja in učenja
Umetnost in humanistika (jeziki, umetnost, humanistika)	987
Osnovne in splošne izobraževalne aktivnosti/izidi	564
Poslovne in upravne vede, pravo	509
Informacijske in komunikacijske tehnologije (IKT)	488

² <https://www.stat.si/klasius/>

Tehnika, proizvodne tehnologije in gradbeništvo	482
Transport, varnost, gostinstvo in turizem, osebne storitve	372
Zdravstvo in socialna varnost	188
Izobraževalne znanosti in izobraževanje učiteljev	169
Kmetijstvo, gozdarstvo, ribištvo in veterinarstvo	78
Družbene vede, novinarstvo in informacijska znanost	57
Naravoslovne, matematika in statistika	39

Obsežna je bila ponudba programov namenjenih učenju tujih jezikov (angleškega, nemškega, italijanskega, francoskega, slovenskega jezika kot tujega jezika) znotraj vsebinskega področja umetnost in humanistika. Velika je bila tudi ponudba programov s področja osebnih in splošnih izobraževalnih aktivnosti, še zlasti osebnih spretnosti in osebnostnega razvoja, programov poslovnih in upravnih ved ter informacijskih in komunikacijskih tehnologij in uporabe računalnika. Ponovno pa je bilo najmanj programov s področja naravoslovja, matematike in statistike, saj je povpraševanje po teh znanjih manjše.

V ospredju so finančne in potrošniške spretnosti

Tematiko spretnosti za življenje predstavljamo tudi na portalu Kam po znanje. Izpostavljamo izobraževalno ponudbo osmih spretnosti za življenje, in sicer zelene, digitalne spretnosti ter spretnosti za zdravo življenje, spretnosti za kulturno življenje, državljanske, medijske, osebne (čustvene) in medosebne ter finančne in potrošniške spretnosti.

Izobraževalni programi za posamezno spretnost so določeni na podlagi nacionalne klasifikacije področij aktivnosti in izidov izobraževanja in usposabljanja - KLASIUS-P-16. Za vsako od teh spretnosti smo analizirali izvajalce in programe izobraževanja po različnih kriterijih.

Spretnosti za življenje	Število izvajalcev izobraževanja in učenja	Število programov
Finančne in potrošniške spretnosti	127	524
Digitalne spretnosti	108	475
Spretnosti za kulturno življenje	95	302
Spretnosti za zdravo življenje	92	244
Osebne (čustvene) spretnosti	76	301
Medijske spretnosti	38	67
Državlanske spretnosti	36	67
Zelene spretnosti	32	117

Programi usposabljanja in učenja za pridobitev in krepitev spretnosti za življenje so izvajale raznovrstne ustanove po Sloveniji, in sicer zasebne organizacije, zasebne šole, srednje šole, ki izvajajo izobraževanja za odrasle, ljudske univerze, društva, višje strokovne šole, zavodi in druge ustanove.

Velika je bila ponudba programov za pridobivanje in krepitev spretnosti s področja finančnega opismenjevanja in potrošništva za odrasle, ki se osredotočajo na spremljanje osebnega proračuna in naložbe, prepoznavanja in ravnanja z denarjem, odnosa do denarja, razumevanja pogodb, dolgov in njihovega odplačevanja, razumevanja tveganj in koristi, poznavanja regulacije, varstva potrošnikov ter zanesljivih virov finančnih informacij.

Vse bolj potrebna so znanja in spretnosti s področja informacijsko-komunikacijskih tehnologij za delovanje v sodobni informacijski družbi. Največ programov se je navezovalo na vsebine uporabe računalnika ter informacijske in komunikacijske tehnologije, manjši del pa tudi na načrtovanje in administracijo podatkovnih baz in računalniških omrežij ter razvoj in analizo programske opreme in aplikacij.

Velika je bila tudi ponudba programov za spretnosti za kulturno življenje, osebne (čustvene) spretnosti ter spretnosti za zdravo življenje. Te spretnosti in znanja tvorijo trdno podlago za bolj kakovostno in vključujočo družbo, saj spodbujajo posameznikov razvoj, zmanjšujejo socialno izključenost, krepijo odpornost v soočanju z osebnimi, družbenimi in globalnimi izzivi. Poudarjanje pomena teh spretnosti je nujno za oblikovanje trajnostnega in vključujočega sveta, v katerem posamezniki živijo bolj zadovoljno, zdravo in aktivno življenje.

Celotno poročilo ponudbe izobraževanja in učenja odraslih 2024/2025 je dostopno v Digitalni bralnici na spletni strani ACS ter na spletni strani Kam po znanje.

Kontaktna oseba za področje: Erika Brenk, erika.brenk@acs.si

Informacijo pripravila: Erika Brenk, erika.brenk@acs.si

Vir: <https://kampoznanje.si>